

فرهنگ پهلوانی؛ چشم انداز، چالش و ملاحظات

فرهاد طلوع کیان
کارشناس ارشد تربیت بدنی

به لحاظ زمانی،
نزدیک ترین الگوی
جوانمردی و پهلوانی،
سردار شهید حاج
قاسم سلیمانی است که
خودش را با تمام وجود،
وقف خدا، اسلام، ولایت،
مردم، کشور و منطقه
کرد. ایشان از عنفوان
جوانی، پرورش یافته
مکتب پهلوانی و فعال
در رشته‌های مختلف
ورزشی به ویژه ورزش
باستانی بوده است

برخی ملاحظات

توجه به برخی نکات برای توفیق در این مسیر تربیتی اهمیت دارد که متناسب با ظرفیت این نوشتار در ادامه به اختصار تقدیم می‌شود.

۱. محتوا و شیوه تبیین برای گروه‌های سنی مختلف، جنسیت‌های مختلف، اقشار مختلف (دانش آموزان، معلمان، والدین و ...) باید متناسب با ویژگی‌های پذیرش و براساس منافع هر یک تدارک شود.

۲. فرهنگ‌سازی زمان‌بر است و کاری مداوم، فقط پشتوانه محتوایی و اجرایی کفایت نمی‌کند، بلکه روش آهسته و پیوسته را باید در پیش گرفت. در واقع، عجله برای کار تربیتی، سم است.

۳. ساختن الگوی امروزی به‌عنوان نمونه ملموس

جوانمردی در عصر حاضر، بسیار مهم است. البته اسوه‌های تاریخی، آیینی و مذهبی، حماسی و ملی اعم از پیامبران و امامان به ویژه حضرت علی (ع)، جوانمرد عالم بشریت تا اسطوره‌های شاهنامه‌ای چون رستم، پهلوانان عارف چون پوریای ولی و سید حسن رزاز (شجاعت) و چهره‌های نزدیک‌تر به عصر حاضر چون غلامرضا تختی و... در این فرهنگ و در سطوح مختلف برای بهره‌برداری در پیشبرد راهبرد بسیارند، ولی سبک زندگی بزرگان عصر حاضر قابل فهم‌تر است و نباید از این موضوع غافل شد. بنابراین، الگوسازی باید در دستور کار قرار گیرد.

به لحاظ زمانی، نزدیک‌ترین الگوی جوانمردی و پهلوانی، سردار شهید حاج قاسم سلیمانی است که خودش را با تمام وجود، وقف خدا، اسلام، ولایت، مردم، کشور و منطقه کرد. ایشان از عنفوان جوانی، پرورش یافته مکتب پهلوانی و فعال در رشته‌های مختلف ورزشی به ویژه ورزش باستانی بوده است و این ورزشی بودن، آن هم از جنس پهلوانی، نکته اتکالی مناسبی برای پرداختن به این امر است. انتشار عکسی از دوران جوانی وی در گود زورخانه بسیار جلب توجه کرد و بازتاب خوبی میان عموم مردم داشت. خوشبختانه خبری منتشر شده که آموزه‌هایی از زندگی این شهید والا مقام در کتاب‌های درسی خواهد آمد.

در شماره گذشته، کلیاتی برای آشنایی با فرهنگ جوانمردی و مرام پهلوانی، ضرورت‌ها، شاخص‌ها، قابلیت‌ها، ارتباط جوانمردی با ورزش، اسناد بالادستی و مصوبات با اشاره به وظایف آموزش و پرورش و نمونه‌ای از طرح اجرا شده در سطوح استانی و ملی تقدیم شد. با عنایت به مطالب مذکور و لزوم کاهش ضعف اخلاقی‌مداری در فرهنگ عامه پیشنهاد می‌شود یک چشم‌انداز تربیتی برای آموزش و پرورش با مضمون ذیل داشته باشیم.

چشم‌انداز: «عمومی کردن فرهنگ جوانمردی و نهادینه شدن مرام پهلوانی»

در قالب یک طرح پژوهشی می‌توان در نهایت به موارد متعددی برای نیل به چشم‌انداز مذکور رسید که از ظرفیت این نوشتار خارج است. اما فرصت را مغتنم می‌شمایم و برخی ملاحظات در این باب را مرور می‌کنیم.

فرض را بر این قرار می‌دهیم که در قالب این پژوهش، مضمون راهبرد ما ترویج این فرهنگ و مرام باشد.

«جوانمرد» و «پهلوان» در فرهنگ باستانی و اسلامی ایران، قلّه فرهنگ جوانمردی و مرام پهلوانی و واژه‌های مقدس و باارزشی هستند که به لحاظ قدمت و غنای محتوایی نسبت به نمونه‌های خارجی خود مانند شوالیه فرانسویان یا سامورایی ژاپنی‌ها، مقبولیت، پذیرش و جذابیت بیشتر و برتری در میان ایرانیان دارند. اما این قبیل ارزش‌ها کافی نیست، بلکه چالشی بزرگ وجود دارد برای اینکه به این دورنما در صحنه عمل برسیم.

چالش: ضعف در محتوای مناسب و روزآمد، ایده‌های جدید و شیوه‌های نوین و جذاب برای ترویج (تبیین و تبلیغ)

این ضعف‌ها باعث می‌شوند تا در جذب دچار سستی شویم. حتی باید برای بعد از جذب هم نقشه‌هایی داشته باشیم، چون حفظ بعد از جذب، مهم‌تر از جذب است.